

Dochtergroepen beoordelen op de NRM

Big Malki als beste gewaardeerd

Melkvee vroeg zes ervaren en onafhankelijke veebeoordelaars de dochtergroepen op de NRM te bestuderen, beschrijven en waarderen. Dit om een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van de fokkracht van de verschillende stieren. Van de 14 groepen kreeg Malki het hoogste cijfer, met Stellando, Jotani, Malando en Danno er kort achter.

Natuurlijk zijn er de fokwaarden en desgewenst de aAa-codes van de verschillende stieren om ze op basis daarvan te kunnen selecteren en gericht in te zetten. Toch hebben dochtergroepen nog altijd een meerwaarde. Is een fokkerijorganisatie in staat om een uniforme, correct gebouwde groep dochters van een stier te presenteren of zwabbert het beeld? Weet een stier zijn stempel te drukken of is er veel variatie? Om deze fokkracht van de stieren te toetsen, vroeg Melkvee zes gelouterde veebeoordelaars ieder voor zich

de 14 dochtergroepen op de NRM zowel op stand als in de ring te bestuderen, het geconstateerde te noteren en de groepen bovendien met een cijfer te waarderen, om ze na afloop in groepsverband te kunnen bespreken.

Selectieruimte

„Ik vond het lastig de groepen van de ochtend en de middag met elkaar te vergelijken”, begint Johan van Houwelingen

van proefbedrijf De Schothorst uit Lelystad de discussie. „Vanochtend ging het om vaarzen en vanmiddag om oudere dieren. Daarnaast waren er van de ene stier veel meer dochters dan van de andere en verschilde de selectieruimte dus nogal.” „Soms waren er tienduizend dochters en soms nog geen honderd”, voegt Ton Lansbergen toe. Hij is melkveehouder in Egmond aan den Hoef (NH). „Wat je ziet, beoordeel je”, reageert Auke Landman uit Offingawier (FR), ex-melkveehouder en

De 'lekkere boerenkoeien' van Stello mochten unaniem op een positief commentaar rekenen.

tegenwoordig paringsadviseur. „Zo heb ik er ook naar gekeken”, bevestigt Jan Hiemstra, melkveehouder in Dronrijp (FR). De eerste groep die de revue passeerde, was CRV's AH Vitesse (Gravity x Jardin), wiens dochters 's ochtends als eerste de ring hadden betreden. „Een groep met een fraai kopnummer, een goed beengebui en iets diepe uiers. De achteruiers waren voldoende hoog en de voorhandbreedte was een punt van aandacht”, omschrijft Landman. Ook Van Houwelingen noemt ze 'voor smal' en meldt 'lange en platte klauwen'. Lansbergen vond de benen op stand niet zo goed, maar noemt ook woorden als 'jeugd' en 'veel rek'. Fokkerijanalist Kees van Velzen uit Lathum (GD) noemt de vooruiers iets bollig en kort, maar de speenplaatsing correct: „Ze waren een beetje balkvormig.” Hiemstra spreekt van rechte benen en een minder sterke bovenbouw, waardoor de middenhand wat gezonken was. „De groep maakte bij mij niet zo'n goede indruk.” „Ik vond de groep ook niet zo uniform”, voegt Wilco van Mourik uit Nieuwland (ZH) nog toe. Hij werkt als adviseur voor het onafhankelijke fokkerijadviesbureau Peek & Van der Kroon.

Belang voorspeenplaatsing

De tweede groep was die van Swissbec Brekem (Bookem x Man-O-Man) van Semex en bestond uit zowel zwartbonte als roodbonte dieren. „Ik vond ze iets vroegrijp”, aldus Lansbergen. Van Velzen merkt op dat de selectieruimte klein was en de vaarzen nog pril waren. „Ik vond de groep eerlijk gezegd Semex-onwaardig”, aldus Van Houwelingen, „Semex heeft een traditie van goede groepen en dat was dit niet. En dat verbaast me een beetje.” Hij spreekt van een goede kopvaars, maar van een wisselende uierkwaliteit en een opvallend wijde voorspeenplaatsing. „Met een brede voorspeenplaatsing heb ik met het oog op de melkrobot niet zoveel moeite”, stelt Landman. „Ik vind de voorspeenplaatsing ook niet heel belangrijk, ik kom zelden tegen dat ze niet te melken zijn”, bevestigt Lansbergen, die overigens geen melkrobot heeft. Van Velzen wijst er op dat een wijde voorspeenplaatsing als vaars later nooit meer beter wordt. Jan Hiemstra heeft een 'heel mooi gewelfde rib' gezien bij de Brekems. „Ze willen wel melk geven”, reageert Van Houwelingen. Landman spreekt van een 'krachtige bovenbouw', maar wijst tevens op een smalle voorhand met een wat Franse stand van de voorklauwen. Van Mourik is het meest positief over de groep. „Ik zag een supermooi melktype en hoge achteruiers.”

Best en sterk

De roodbonte dochters van Jotani (Jotan Red x Konvoy) van KI Kampen beschrijft Van Mourik als dieren met veel jeugd, mooie hellende kruizen, goed aangehechte uiers en iets

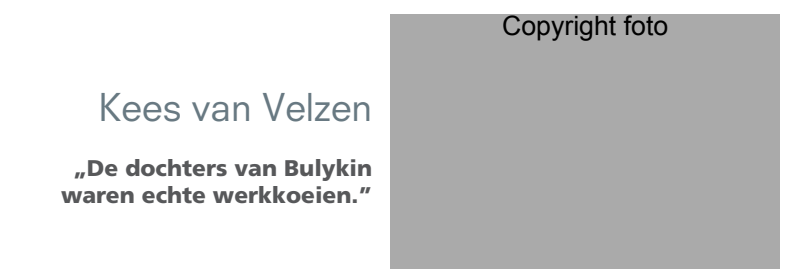
korte spenen. Van Velzen heeft soortgelijke notities gemaakt en voegt toe dat de lengte in de dieren iets varieerde. Van Houwelingen spreekt van een 'heel goede groep met beste uiers en benen', maar miste een beetje de melkopdruk. Hiemstra heeft een diepe voorhand gezien en Landman merkt op dat de bovenbouw iets strakker kon. „Ze waren soms wat laag in de verzenen, maar ze liepen goed. Ook was de groep uniform.” Lansbergen besluit met 'best ontwikkelde, sterke vaarzen'. De groep van Big Malki (Maik x Jorryn) van KI Samen omschrijft Lansbergen eveneens als 'best en sterk', al stoorde de vierde koe in de groep hem een beetje. „Die was wat arm, maar voor de rest superboerenkoeien, heel allround.” Van Houwelingen roemt de goede frames. Van Mourik: „Een mooie, uniforme groep gitzwarte vaarzen. En hoewel hij op papier wat vlakke kruizen geeft, zag ik een goede kruisvorm. Je kunt deze dieren bij elke boer in de stal jagen. Klein puntje van aandacht is dat de achteruiers iets opgetrokken zijn, wat niet handig is met het oog op de robot.” „Vroeger vonden we dat juist positief, maar nu inderdaad niet meer”, reageert Landman. Termen die hij gebruikt voor de groep, zijn 'uniform', 'rassig' en 'een spiertje' en hij wijst op de soms iets nauwe achterspeenplaatsing. Van Velzen noemt de Malki's 'zeer uniform, ook door de kleur'. „Dan heb je wat voor”, reageert Hiemstra, „ze hadden ook een mooie glans.”

Fokwaarden niet bevestigd

De enige roodbonte stier waarvan CRV een dochtergroep presenteerde, was Delta Colorado (Arroyo x Lawn Boy). „Deze groep was niet uniform, de stier heeft zijn fokwaarden hiermee niet bevestigd”, stelt Auke Landman, wijzend op zijn fokwaarde van 113 voor totaal exterieur. „De kruizen waren wel goed, maar de achterspenen stonden nauw.” Hiemstra is het met hem eens en zag verder wat weinig jeugd. Ook mochten de achteruiers van hem hoger. Volgens Van Mourik waren de achteruiers daarentegen wel breed. „Te grote vaarzen, weinig melktype, smal in de voorhand, weinig ribwelling en het beengebui mocht beter”, somt Van Houwelingen op. „Het vreetvermogen ontbreekt.” Hij is het meest kritisch over de groep, maar merkt wel op dat de kopvaars een goed dier was. „Ze missen iets luxe en wat laatrijtheid”, besluit Lansbergen.

Meer van verwacht

Importeur Heemskerk toonde een dochtergroep van ABS' De-Su 11236 Balisto (Bookem x Watson), een stier die al op jonge leeftijd veel invloed kreeg in de internationale fokkerij. „De groep was niet uniform, twee koeien vielen uit de toon. Eentje leek ouder”, aldus Lansbergen. Hiemstra bevestigt: „Ik miste jeugd. Verder waren de vooruiers wat

kort en de uiers ook wat diep. De benen vond ik prima.” „Het leek wel of de dieren niet helemaal goed uitgezocht waren. De stier scoort 110 voor uiers en 102 voor benen”, reageert Lansbergen. „Het was de minste uiergroep van alle gepresenteerde stieren”, stelt Landman, „de uiers waren kort en diep, bij vaarzen hoort dat niet.” „De laatste vaars was best”, zegt Van Houwelingen, „maar de groep was verder nogal wisselend. Over het algemeen zag ►

	Jan Hiemstra	Ton Lansbergen	Wilco van Mourik	Kees van Velzen	Johan van Houwelingen	Auke Landman	Totaal
Big Malki	8,3	8,9	9,2	9,0	8,5	8,6	8,75
Batenburg G. Stellando	9,0	8,5	8,5	7,5	8,5	8,5	8,42
Jotani	7,8	8,6	9,0	8,5	8,0	8,3	8,37
J&G Malando	8,0	8,1	8,5	7,4	9,0	8,4	8,23
Delta Bookem Danno	9,0	9,0	6,5	7,7	8,0	9,0	8,20
KNS Boss	8,5	7,8	8,2	7,0	7,0	8,0	7,75
De-Su Gillespy	8,5	7,8	6,8	5,8	7,5	8,4	7,47
Heuvel Bulykin	7,5	7,8	7,0	7,2	7,5	7,8	7,47
Delta G-Force	7,0	8,0	7,8	7,3	7,5	7,0	7,43
Swissbec Brekem	7,0	7,2	8,5	6,5	6,0	7,0	7,03
Delta Colorado	7,0	7,2	7,5	7,3	5,5	6,8	6,88
De-Su 11236 Balisto	6,0	6,4	7,0	5,8	6,0	6,2	6,23
AH Vitesse	5,0	7,0	5,5	6,3	6,5	6,8	6,18
Cookiecutter Mom Hunter	7,0	7,0	5,5	5,2	4,0	5,8	5,75

Alle zes veebeoordelaars gaven ieder voor zich de dochtergroepen een waardingscore van 1 (waardeloos) tot 10 (uitmuntend). In de tabel de scores van de individuele deelnemers en het gemiddelde (totaal).

ik grove botten en weinig melktype." Van Velzen: „Ze waren arm in de bovenbouw en ze waren echt te groot. Als je dan nagaat dat zo'n stier in eerste instantie op de echte fokbedrijven is gebruikt, had je toch meer mogen verwachten." Ook Landman had beter verwacht: „Bij zulke koeien heb je zeker maïs in het rantsoen nodig, anders wordt de conditie te laag." Van Mourik merkt nog op dat de kruizen wel goed waren.

Balanskoeien

Menigeen zal uitgekeken hebben naar de dochters van Delta Bookem Danno (Bookem x Bolton), de hoogste dochtergeteste stier op basis van NVI en waarvan CRV nog niet eerder in Nederland dochters presenteerde. „Een uniforme groep met beste uiers en benen, ze kunnen de productie goed aan", vindt Hiemstra. „Dieren met een heel goede balans en ze liepen goed op goede benen", vindt ook Lansbergen, al noemt hij de vooruiers iets kort. Auke Landman is eveneens lovend: „Een geweldige groep, krachtig, melktypisch met een spiertje." Hij heeft wel als bemerking dat ze voor iets Frans stonden. Hiemstra zegt dat niet echt bezwaarlijk te vinden. „Ik heb nog nooit een koe om de voorbenen weg hoeven doen." Lansbergen merkt op dat hij dergelijke dieren vaker moet bekappen en vindt dat daarom toch een aandachtspunt. Van Velzen roemt de combinatie van

productie en spieren, maar noemt de Danno's toch iets smal van voren en vond de fokwaarde van 115 voor benen wel erg hoog vergeleken bij wat hij had gezien. „Sommige waren inderdaad iets hakkig", aldus Van Houwelingen. Van Mourik vindt dat de dieren iets dieper hadden mogen zijn. „Ik miste een beetje de laatste rib en melktype in deze dieren", besluit hij.

Super melkkoeien

Met de dochters van de Duitse importstier KNS Boss (Bookem x Man-O-Man) van AI Total werd het middagprogramma geopend. „De uiers waren veel te vol en de ophangband was niet te zien. Verder vond ik ze smal in de voorhand en waren de benen wel goed",

Voorspeenplaatsing is niet zo belangrijk

aldus Johan van Houwelingen. „Ik vond het best ontwikkelde sterke koeien, die misschien een beetje vroegrijp waren", aldus Lansbergen. „Super melkkoeien met beste uiers en soms iets weinig inhoud en ook iets horizontale kruizen", omschrijft Hiemstra. Kees van Velzen meldt stekende en wat lange spenen. „Wat langere spenen vind ik positief, er zijn veel stieren die ze juist kort geven", reageert Landman.

„Worden ze wel oud genoeg?" vraagt Van Velzen zich af. Landman: „De melk sprong eraf en de groep was ook uniform. Ik vond de dieren iets smal in de voorhand en in het kruis en ze hadden superachteruiers en benen. Wel waren de vooruiers iets kort en stonden de spenen iets wijd. En ze konden wellicht iets meer kracht vertonen." Van Mourik merkt nog op dat vier koeien uit de groep het melkkanon Snowman als moedersvader hadden.

Beste boerenkoeien

Heuvel Bulykin (Lonar x Paramount) was de zwartbonte inzending van KI Kampen. „Koeien met zeer goede frames, een goede kruisvorm, beste benen en melktype. Wel waren de uiers wat volumineus", aldus Van Houwelingen, „het waren dus eigenlijk

beste boerenkoeien." Van Velzen omschrijft ze als 'echte werkkoeien'. „Wel waren ze iets volwassen." Landman: „Een uniforme, balansrijke groep met een beetje bolle uiers en een wat nauwe achterspeenplaatsing." Van Mourik merkt op dat ze iets los in de vooruiers waren en Lansbergen spreekt van een 'aansprekende, uniforme groep'. Na enkele eerdere optredens maakte ook G-Force (Man-O-Man x Jordan) namens CRV nogmaals zijn opwachting. Hiemstra begint met de opmerking dat het Duitse jurylid – de juryleden van de individuele keuring mochten als 'opwarmertje' daags te voor bij elke dochtergroep steevast de beste dochter aanwijzen – juist de koe aanwees die hij er niet tussen vond passen. De rest is het met hem eens. „De groep was inderdaad niet uniform", aldus Landman, „de dieren waren te groot en smal in de voorhand. De uiers en benen waren wel goed en de benen werden ook goed gebruikt." Lansbergen: „Ze waren groot, lang, iets ondiep en smal, niet echt de koe die je zoekt." Van Velzen is het met de omschrijving eens, maar meldt tevens dat de productievererving zich over de lijsten goed ontwikkelt en dat de aanhoudingscijfers van de dochters van deze stier goed zijn. „Het is wat mij betreft de ideale stier om mee terug te kruisen", lacht Landman. „Groot, lang en melkrijk en de kracht mis je wat", besluit Van Mourik.

Typisch Amerikaans

De-Su Gillespy (Bolton x Shottle) was de tweede inzending van Heemskerk. Een stier met een zeer ruime melkplasvererving en nogal krappe gehalten. „Typisch Amerikaanse fokkerij; te volwassen, te groot, scherp en arm", aldus een kritische Van Velzen. „Ik vond het meevallen", aldus Van Houwelingen. „Ik ook", bevestigt Landman. „Zeer beste melkkoeien, heb ik opgeschreven", aldus Hiemstra, „de groep was uniform en ik mocht deze koeien graag." „Ze hadden beste achteruiers en hadden een mooie bespiering, maar ik miste wat fijnheid en zag ook wat platte klauwen", aldus Van Houwelingen. „Ze hadden een mooie maat, waren sterk en melktypisch, met beste uiers en een goede speenplaatsing. De koeien waren iets hakkig, maar het beenwerk werd goed gebruikt", aldus Landman. „Ze hadden inderdaad

Copyright foto

Bij het toenemende gebruik van jonge stieren komt de waarde van dochtergroepen steeds meer onder druk. Kees van Velzen verwacht echter dat het gebruik van fokstiersperma niet verder zal dalen, maar eerder zal stijgen.

veel kracht en waren melkrijk, maar ook vroegrijp”, aldus Lansbergen. „Dat vond ik ook en ze waren een beetje zoekende als ze liepen”, aldus Van Mourik, terwijl hij een omtrekkende beweging met zijn arm maakt. „Het waren in elk geval rasmelkkoeien, hier kun je mee melken”, besluit Landman.

Korte benen

Ook voor Batenburg G. Stellando (Fidelity x O Man) van CRV was het niet de eerste keer dat er dochters te zien waren. „Zeer correcte, complete koeien, waarvan de uiers iets vaster mochten. De benen waren wel best”, omschrijft Lansbergen de Stellando's. „Lekkere boerenkoeien, niet te groot en met superbenen en de uiers soms net diep zat; een goede groep”, vindt Van Mourik. „Prachtige balansrijke koeien, met goede kruizen en inderdaad iets diepe uiers”, zegt ook Landman. Van Velzen is het bij de uiers niet helemaal met de vorige sprekers eens. „De uiers waren niet diep, ze hadden korte benen.” Van Houwelingen omschrijft de Stellando's als 'mooie balanskoeien met een natuurlijke wil om melk te geven' en noemt ook de 'fantastische kopkoe'. Landman weet te melden dat deze koe precies op de moeder van Stellando lijkt. „Vergeleken met zijn eerdere optredens had hij nu de beste groep”, meent Landman. „Er is inmiddels wel veel selectieruimte”, voegt Van Velzen toe.

'Blijf je boer bij'

De stier met de oudste dochtergroep was J&G Malando (TS Gogo x Kian) van KI Samen. Zijn oudste dochters in de ring waren geboren in 2011. Zijn optreden had ongetwijfeld te maken met de sterke productiestijging van zijn dochters over de lactaties, hetgeen bij de meest recente indexdraai van april bekend werd, toen alle stieren ook voor de vierde en vijfde lactatie van hun dochters fokwaarden kregen. „Een zeer uniforme groep met heel beste koeien, met superkruizen en een goede ribwieling”, aldus Johan van Houwelingen. „Een aansprekende groep inderdaad, solide en met balans”, vindt ook Lansbergen. „De vooruiers waren prima, maar achter mochten ze iets hoger”, vindt Landman, „verder waren het degelijke en krachtige koeien, waar je boer bij blijft.” „Vergeleken met zijn exterieurindex waren het fraaie

koeien. Koeien met inhoud die de tand des tijds doorstaan”, aldus Van Velzen. Landman merkt op dat er wel drie koeien bij waren die bij de fokker van de stier Jan Hoegen zelf vandaan kwamen. Hiemstra spreekt van een wat speelse speenplaatsing, maar noemt de Malando's verder goed. Van Mourik spreekt van sterke, degelijke, goed uitgezwaarde koeien met een mooie conditie.

Uiterst kritisch

Nog een CRV-stier die net als G-Force en Stellando op herhaling ging, was Cookiecutter Mom Hunter (Man-O-Man x Shottle). Waar hij bij eerdere optredens op positieve kritieken mocht rekenen, blijken de mannen nu uiterst kritisch. „Ik vond ze groot en slap en op stand hadden ze slechte benen, ik zie ze niet graag”, aldus Landman. „Als ik dan toch iets positiefs moet noemen, zijn dat de goede achteruiers.” „Veel te grote, smalle, lompe koeien, waarvan de kruisvorm bovendien niet goed was”, vindt Johan van Houwelingen, die in zijn waardering het meest kritisch blijkt van allemaal (zie tabel). Hiemstra is milder. „Ik zag nog wel een mooie rib, maar het beeld was inderdaad wisselend.” Ook Lansbergen blijkt mild. „De melkopdruk was er wel, maar het waren een beetje slordige koeien.” Hoewel Hunter dan bij de meeste veebeoordelaars geen goede indruk achterliet, was het gemiddelde niveau van de dochtergroepen volgens Van Velzen heel goed, hetgeen de anderen beamen. Wel noemt hij dat hij graag ook eens een groep zou zien van de CRV-stieren Spell, Solero en Skyfall. Van Houwelingen noemt juist dat hij van sommige fokkerijorganisaties de dochtergroepen mist en stelt dat dat niet gunstig is voor het voortbestaan van de NRM. Landman brengt ertegenin dat het enthousiasme onder het in groten getale opgekomen publiek dan wel weer groot was.

Pluim

Hiemstra spreekt zijn waardering uit voor CRV als organisator van de NRM. „Het is mooi dat er ruimte is voor andere organisaties en voor een objectief commentaar.” „Ik vond het commentaar bij de laatste groep te positief, maar bij Danno werd de lage melksnelheid inderdaad wel gemeld”, reageert Landman

De kopkoe van de Stellando-groep noemde Johan van Houwelingen fantastisch en lijkt volgens Auke Landman sprekend op de moeder van de stier. Dat de uiers van de Stellando's diep zouden zijn, wordt door Kees van Velzen weersproken. „Ze hebben korte benen.”

De 'super boerenkoeien' van Big Malki vormden een zeer uniforme groep. Het zijn volgens Wilco van Mourik koeien die je zo bij elke boer in de stal kunt jagen.

op de geschetste objectiviteit. Hij noemt specifiek de melksnelheid, omdat hij daar zorgen over zegt te hebben. „Er wordt veel op uiergezondheid gefokt, met als gevolg dat de melksnelheid te langzaam kan worden.” Landman wil daarnaast een pluim aan de kleine KI's geven, omdat ze ten opzichte van hun fokwaarden zulke kwalitatief goede groepen kunnen zetten. Kees van Velzen maakt van de gelegenheid gebruik te melden dat hij het bijzonder jammer vindt dat er geen ruimte was voor een groep honderdtonners. Johan van Houwelingen is het met hem eens, maar Landman zegt ze niet te missen. „Ik ook niet, ik vond de donorkoeien ook interessant”, reageert Hiemstra. Landman denkt er net zo over.

Met de verschuiving van het stiergebruik naar steeds jongere stieren, verdwijnt het belang van dochtergroepen meer en meer naar de achtergrond. Van Velzen meldt dat er nog altijd 40 procent fokstiersperma wordt gebruikt en is er niet bang voor dat dit percentage verder naar beneden gaat. Hij rekent eerder op een stijging. Van Mourik zegt dat het belangrijk is dat het presenteren van dochtergroepen ook in de toekomst gewaarborgd blijft, hetgeen op ieders instemming kan rekenen. ■

Video

Bekijk ook de video's van alle dochtergroepen op www.melkvee.nl in het dossier 'vakblad Melkvee'.